

ekoZpravodaj

Zpravodaj Ekologického centra Kralupy nad Vltavou

Z OBSAHU:

- Vánoční soutěž je tady!
- Ekocentrum sázelo lípu
- Nové osvětové materiály
- Kdo třídí nejvíce?
- Nezapomínejme na šípky

- 2 Naše téma...
- 3 Vánoční soutěž je tady!
Nový letáček o dopravě.
- 4 Ekocentrum vysadilo lípu...
- 5 Na ekovycházce s Kulíšky
Zaměstnanecké dny...
- 6 Konzumace masa ničí planetu
- 7 Zdravé boxy, sáčky na svačinu...
Ochota lidí třídit odpad
- 8 Pravidelné rubriky
(Slovníček, Zelená domácnost,
Co se děje..., Okénko z přírody,
Z vašich dotazů)
- 10 Ekocentrum nabízí

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
Palackého náměstí 6, 278 01 Kralupy nad Vltavou
Tel./fax: 727 808 644
E-mail: ekoporadna@eckralupy.cz
URL: www.eckralupy.cz, www.vuhu.cz
Zelená linka: 800 100 584 (Po - Pá: 6 - 19.30 hod.)

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou (ECK) je otevřeným informačním střediskem o životním prostředí, které funguje již od roku 2006 na základě osvědčeného modelu z Mostu. Svým charakterem (zejména napojením na dispečinky průmyslových podniků v regionu) je spolu s mosteckým ekocentrem jediné svého druhu v České republice. Činnost ECK se opírá především o aktivní informování veřejnosti, zajištění efektivní komunikace s průmyslovými podniky, veřejnou správu a veřejností a hledání společných řešení environmentálních problémů v regionu. Disponuje bezplatným Zeleným telefonem, jehož prostřednictvím zodpovídá dotazy veřejnosti.

Foto na titulní straně: <http://pixabay.com>

Ekocentrum pořádalo besedy pro veřejnost

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou uspořádalo v letošním roce celkem čtyři besedy z cyklu vzdělávacích akcí pro veřejnost, pořádané za podpory společnosti MERO ČR, a.s. První beseda se uskutečnila ve Farním Charitním domě a druhá proběhla v Domu s pečovatelskou službou, kde se schází členové klubu důchodců z Kralup nad Vltavou a obyvatelé DPS, poslední proběhla v říjnu v Městské knihovně.

10. října 2018 - Beseda Zelená domácnost

6. června 2018 - Beseda o přírodě na Kralupsku

14. a 16. května - Ekobesedy pro kralupskou veřejnost

VÁNOČNÍ SOUTĚŽ JE TADY!

V dnešní době, kdy jsou obchody přeplněné zbožím a reklamy na nás útoční ze všech stran, jsme si již většinou zvykli dárky kupovat. Není to ale trochu škoda? Stále zůstává pravdou, že vlastnoruční výrobek má v sobě zvláštní půvab a kouzlo, které spočívá v tom, že člověk do této věci vložil svůj um, čas, své myšlenky, a také lásku k obdarovanému. Takový ručně vyrobený dárek má ohromnou přidanou hodnotu, jež se mnohdy nedá penězi vyvážit.

Ekologické centrum v Kralupech nad Vltavou pro Vás připravilo Vánoční soutěž, ve které si můžete sami vyzkoušet, jak rychle a snadno můžete starým a nepotřebným věcem vdechnout nový život a hlavně, jak vás to bude těšit!

Letošním tématem je ANDĚL: - pokuste se vytvořit tu nej vánoční ozdobu či dárek s andělskou tematikou

Pravidla soutěže

Soutěž probíhá od 1. října do 1. prosince 2018 a mohou se jí zúčastnit jak jednotlivci, tak i kolektivy. Stejně jako v minulých letech, věnuje ceny pro vítěze

společnost AVE Kralupy. Své soutěžní příspěvky nám můžete přinést do kanceláře ECK nebo zasílat vyfotografované na adresu: **ekoporadna(zavináč) eckralupy(tečka)cz**

Kancelář ekocentra se nachází na Palackého náměstí 6 v Kralupech nad Vltavou, otevřeno pro veřejnost je každý všední den od 8 do 18 hodin. Můžete se s námi domluvit i telefonicky na bezplatné Zelené lince 800 100 584.

Případné odměny si sami musíte vyzvednout na stejné adrese.

Jistě se Vám to už také přihodilo, že nějaká

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou
za podpory společnosti AVE Kralupy s. r. o.
vyhlašuje

Vánoční soutěž

Vánoce se blíží a tak je tu další ročník oblíbené soutěže, ve které proměňujete nepotřebné věci v nádherné vánoční dekorace a dárky.
Vaším úkolem bude vyrobit:

andělskou ozdobu z odpadového materiálu

Soutěž trvá od 1. 10. do 1. 12. 2018

Své soutěžní příspěvky můžete nosit do kanceláře ekocentra (Palackého náměstí 6, Kralupy nad Vltavou) nebo vyfotografujete a pošlete na adresu: ekoporadna@eckralupy.cz.

Více informací: www.eckralupy.cz

věc ve Vaší domácnosti dosloužila, ale bylo Vám líto jí vyhodit. Ze starých a zdánlivě obyčejných věcí a nejrůznějších materiálů mohou vzniknout originální doplňky do vašeho domu i bytu, hezké ozdoby i

praktické předměty. Chce to jen pár nápadů, inspiraci a šikovné ruce. Hodně štěstí při tvoření vám přejí ekoporadkyně.

Vánoční soutěž je realizována za finanční podpory společnosti AVE Kralupy, s.r.o.

NOVÝ LETÁČEK O DOPRAVĚ

Doprava přispívá k hospodářskému růstu a vytváření pracovních příležitostí. Mobilita je důležitá pro vnitřní trh i životní úroveň občanů, umožňuje využívat svobodu cestování. Zároveň má však doprava velký vliv na znečišťování prostředí, devastaci krajiny a poškozování zdraví obyvatel. Jak bychom měly s ohledem na tyto problémy užívat dopravní prostředky?

Určitě uvědoměle a zodpovědně. K tomu se snaží přispět i Ekologické centrum Kralupy svou osvětovou činností.

Na podporu uvědomělého chování občanů vydalo **ekocentrum letáček Doprava Kralupska**, ve kterém najdou všichni zájemci informace o tom, jak každý z nás může přispět ke zmírnění negativního vlivu dopravy na životní prostředí.

Letáček byl vytvořen s podporou společnosti MERO ČR, a.s. a je **zdarma** k dispozici v Ekologickém centru Kralupy, v Infocentru

kralupské radnice, v knihovně a na dalších místech ve městě.

EKOCENTRUM VYSADILO LÍPU SRDČITOU...

Rok 2018 se nese v duchu celonárodních oslav, které připomínají 100. výročí vzniku Československa a 25. výročí vzniku České republiky. K těmto výročím bývá často vysazována lípa, náš národní strom. Proto se Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou rozhodlo uspořádat soutěž v mapování kralupských lip a dalších významných stromů ve městě. Soutěž proběhla v době od května do září a byla součástí projektu "Stromy pro Kralupy", který byl podpořen městem Kralupy nad Vltavou. Ve čtvrtek 20. září 2018 byl projekt završen slavnostní výsadbou lípy v Husově parku, kterou provedlo Ekologické centrum společně s ČSOP Kralupy za účasti představitelů města místostarostů Libora Lesáka a Ing. Marka Czechmanna.

Ještě před samotnou výsadbou lípy proběhlo vyhodnocení soutěže v mapování kralupských lip a dalších významných stromů, do které se zapojilo **5 kolektivů**. V úvodu slavnosti zahráli na flétny členové souboru Flauto melodico, žáci kralupské základní umělecké školy pod vedením Veroniky Sedláčkové.

Poté byly postupně vyzvány všechny soutěžní skupiny, aby předvedly ostatním, jakým způsobem se zhostily soutěže a co vše zjistily o kralupských lípách a dalších stromech. Jako první představil svou

práci **kolektiv školní družiny při ZŠ Gen. Klapálka** pod vedením paní vychovatelky Jany Dekastellové, DiS. Dívky postupně představily různé výtvarné způsoby, kterými ztvárnily listy lípy, a paní učitelka přečetla, co zjistily o kralupských lípách.

Starší dívky ze **ZŠ Václava Havla** pod vedením paní učitelky Mgr. Heleny Murárikové si připravily prezentaci o významu stromů pro náš život, naše zdraví a životní prostředí.

Dalším kolektivem, který se do soutěže zapojil, byla **ZŠ Jodlova**. Vybrané žákyně

společně s paní učitelkou Bc. Markétou Kočí představily výtvarná díla, na kterých se podíleli žáci z několika tříd školy. Děti se zaměřily na lípy v areálu školy a v jejím okolí. Žáci ze **ZŠ Komenského** pod vedením paní učitelky Mgr. Jiřiny Bauerové představili ostatním výtvarné zpracování listů lípy.

Do soutěže se zapojil také kolektiv **Klubu českých turistů v Kralupech nad Vltavou a Turistický oddíl mládeže Vltavský paprsek**. Turisté zmapovali některé lípy ve městě, které byly vysazeny u příležitosti různých slavnostních událostí ve městě.

Snahu, kterou soutěžíci vynaložili při zjišťování osudů kralupských lip a jiných významných stromů, ocenili ve svých proslovech také místostarostové Libor Lesák a Ing. Marek Czechmann. Zároveň také seznámili hosty slavnosti s některými plánovanými úpravami zelených ploch ve městě a zodpovídali dotazy přítomných.

Poté členové místní pobočky ČSOP vysadili lípu na předem vybrané místo na sídlišti Cukrovar. Jedná se o sedmiletou lípu srdčitou (*Tilia cordata*). Děti na závěr vysazený stromek pečlivě zalily.

Následovalo předávání

odměn zúčastněným kolektivům. Ceny předávali oba místostarostové společně s ekoporadkyněmi. V balíčku odměn, které obdrželi vítězové soutěže, byly jak ceny od hlavního podporovatele soutěže města Kralupy nad Vltavou v podobě knih a publikací o stromech a o přírodě, tak i od dalších sponzorů soutěže. Státní zemědělský intervenční fond věnoval žákům svačtinové krabičky a přívěsky na klíče a od Zahradnictví Jelínek Veltrusy obdržely děti přírodní hnojiva pro mladé zahradníky a ovocné dobroty.

Projekt "Stromy pro Kralupy" je partnerem projektu Lípy republiky, který byl spuštěn začátkem letošního roku u příležitosti stého výročí vzniku Československa. Doufáme, že se také vysazené lípě ekocentra bude dobře dařit a bude prospívat na svém stanovišti desítky let.

Ekologické centrum tímto děkuje všem sponzorům a podporovatelům, bez jejichž pomoci by se akce nemohla uskutečnit.

NA EKOVOCHÁZCE S KULÍŠKY

V úterý 18. 9. 2018 dopoledne navštívily lektorky kralupského ekocentra v zázemí v Minicích ty nejmenší Kralupáky, a to děti z LMŠ Kulíšek. Ekovycházka se konala ve spolupráci s Městskou policií Kralupy n/Vlt. Vycházky se účastnilo 14 dětí společně s paní ředitelkou LMŠ Bc. Blankou Dymáčkovou, Dis. a paní učitelkou Bc. Silvií Sárou Hardtovou.

Lektorky ECK se dětem představily, a prozradily jim, co mají pro ně na

dopoledne připravené. První aktivitou, bylo nejprve povídání o odpadcích - jaké

© archiv ECK

druhy odpadků máme a do kterých kontejnerů vytríděné správně patří. Děti krásně spolupracovaly a odpovídaly na připravené otázky. Poté přišla na řadu praktická část, lektorky přinesly na ukázkou různé (čisté) odpady a děti je správně poznávaly a třídily do připravených košů a nádob. Např. slupka od banánu – bio odpad – kompost, kelímek od jogurtu – plast – žlutý kontejner. Následovala oblíbená činnost a to záchrana ryb ze znečištěného rybníčku. Děti lovilily připravenými pruty odpady.

Poté na řadu přišla Městská policie v Kralupech nad Vltavou, konkrétně preventistka Mgr. Nikola Horáková. Ta děti seznámila s pracovní náplní strážníka policie a ukázala jim různé pracovní pomůcky strážníků, např. vysílačku, pouta, červený terč, který používají na zastavení řidičů v autech. Přivezla dětem i dárky - reflexní vesty a čepice, které

děti hned vyzkoušely, a zahrály si na strážníky, kteří kontrolují a hlídají děti u přechodů pro chodce.

Dále si lektorky zopakovaly s dětmi druhy zvířátek, kde žijí, co jedí a jaký zvuk vydávají.

Dárky a odměny přivezly dětem i lektorky ekocentra. Paní ředitelka obdržela ceduli, která informuje o tom, že Kulíšci jsou Patrony v rámci projektu Kralupy - čisté město. Kulíšci si pod svojí patronaci vzali v roce 2017 les v Minicích, v lokalitě Pod Hradištěm. Dále LMŠ obdržela hmyzí hotel a každý kulíšek dostal na památku dřevěné jo-jo s logem projektu.

Bylo to moc hezké a poučné dopoledne strávené s dětmi v přírodě, v místě které dobře znají, využívají ho k poznání i hrám a zároveň ho monitorují.

Projekt „Kralupy - čisté město“ byl pro rok 2018 finančně podpořen městem Kralupy nad Vltavou v rámci grantového schématu.

PODZIMNÍ ZAMĚSTNANECKÉ DNY

Ekologické centrum Most, Kralupy se zúčastnilo již třetím rokem zaměstnaneckých dnů společnosti UNIPETROL RPA.

V Kralupech nad Vltavou proběhl zaměstnanecký den v rámci městské akce nazvané „Loučení s prázdninami“, a to v sobotu 8. září 2018. Ekologické centrum mělo svůj stánek s aktivitami pro děti a mládež v sousedství Fun parku Unipetrolu, na prostranství před budovou Technoparku v centru Kralup nad Vltavou. Malí i větší návštěvníci ekostánku poznávali podle čichu některé potraviny, které běžně používáme

v domácnosti, třídili odpady, vyplňovali ekotajenku a vyráběli zvířátka z odpadního materiálu. Dále byla připravena poznávací aktivita s přírodními plodinami, které byly pro některé návštěvníky opravdovým oříškem. Lektorky ekocentra také komunikovali s dospělými návštěvníky stánku o ekologických tématech. Stánek ekocentra navštívilo přibližně 250 dětí a dospělých.

V Neratovicích proběhl druhý zaměstnanecký den společnosti dne 23. září 2018, ekocentrum mělo své stanoviště přímo na náměstí

v Neratovicích. Připravené aktivity se zaměřením na ochranu životního prostředí probíhaly tentokrát uvnitř stánku kvůli rozmarnému počasí. Děti opět lovilily odpady z rybníka a třídily je do separačních nádob, určovaly zvířecí rekordy, vyplňovaly ekotajenku a vyráběly zvířátka v kreativní dílně. I přes tuto nepřízeň počasí navštívilo ekostánek kolem dvou stovek lidí.

Dne 28. září 2018 proběhl třetí zaměstnanecký den, tentokrát v Litvínově v rámci Svatomichaelských slavností. Voigthovy sady se proměnily ve Fun park plný zábavy, kde mohli návštěvníci vyzkoušet

adrenalinové a sportovní atrakce a shlédnout zajímavé chemické pokusy, které si pro ně připravili studenti z VŠCHT. Ve stánku ekocentra čekala na návštěvníky celá řada zábavně-naučných aktivit a soutěží, týkajících se životního prostředí. Nejen děti, ale i dospělí si mohli vyzkoušet, jak jsou na tom se znalostmi z říše zvířat, třídění odpadů, pro nejmenší byla připravena kreativní dílnička. Všichni návštěvníci si užili mnoho zábavy a vstřebávali nové poznatky o životním prostředí.

KONZUMACE MASA NIČÍ PLANETU

Rostoucí popularita západní stravy, která obsahuje vysoké množství masa a mléčných výrobků, ovlivňuje velkou část světa. Nejčastějšími argumenty, které upozorňují na problematiku masného průmyslu, jsou etické problémy a nehumánní podmínky chovu zvířat. To však není zdaleka vše, čím chov zvířat škodí naší planetě. Lidé mají určité povědomí o tom, jak se jejich masitá strava odráží na znečištění vody, půdy a že způsobuje nárůst emisí skleníkových plynů. Méně už se ale ví o tom, že skutečně největší problémy plynou z produkce rostlinných krmiv pro tato zvířata. Skot, drůbež, ryby i prasata musí být nejprve vykrmeny rostlinnou stravou. A ta je do krajnosti náročná, pokud jde o zábor půdy.

Obrovské množství půdy na celé Zemi je používáno pouze na pěstování plodin na krmivo a tato plocha se neustále zvětšuje. Zpráva Světového fondu na ochranu přírody (WWF) z roku 2017, že tento trend ohrožuje například oblasti Amazonky, Konžské pánve a Himálají, kde jsou zdroje vody a půdy již tak pod značným tlakem. Nadměrná spotřeba živočišných produktů je podle organizace WWF zodpovědná za 60 % ztráty biologické rozmanitosti, přičemž jen britský potravinářský průmysl je přímo spojen se zánikem odhadovaných 33 druhů.

Sója k výživě zvířat se vyrábí v tak velkém množství, že v roce 2010 britský hospodářský průmysl

potřeboval plochu o velikosti Yorkshire, aby vyprodukoval krmnou sóju. Pokyny týkající se zdravého stravování doporučují 45 až 55 gramů bílkovin denně, přesto průměrná osoba ve Velké Británii spotřebuje 64 až 88 gramů, z toho 37 % tvoří maso. Pokud by všichni lidé na planetě snížili spotřebu živočišných produktů tak, aby splňovali výživová doporučení, celkové množství potřebné zemědělské půdy by kleslo o 13 %, což by mělo za následek úspory téměř 650 milionů hektarů půdy.

Aby lidé a příroda prosperovali, museli bychom konzumovat a vyrábět potraviny jinak. Omezení konzumace živočišných bílkovin by nám umožnilo nastavit udržitelnější způsob hospodaření s menším dopadem na životní prostředí a zajistilo zdravější a výživnější potraviny.

A jaká řešení nabízí Světový fond na ochranu přírody?
Předně omezit osobní spotřebu masa, alespoň na doporučené minimum.

Bez živočišných bílkovin to ale úplně nepůjde, a proto se snaží navrhnout „udržitelný“ alternativní model krmivářské výživy hospodářských zvířat. Například krmiva obsahující významný podíl proteinů získaných z hmyzu. Jejich chov totiž zdaleka nevyžaduje takový zábor půdy, jako zemědělská produkce sóji. Hmyz je velmi bohatý na proteiny. Velkokapacitní pěstování hmyzu by navíc neprodukovalo tolik skleníkových plynů. Jisté řešení představují i krmiva z mořských řas, které jsou v zásadě nenáročné na živiny a prostor.

Lidé se konzumace masa vzdávají z nejrůznějších důvodů. Někteří z těchto zdravotních, jiní kvůli tomu, že zvířata jsou zkrátka mnohem více roztomilá než chutná. A někdo se přesvědčen, že to prospěje životnímu prostředí. Průzkumy poukazují, že 5-6 % populace nejí maso vůbec, a miliony dalších jeho konzumaci vědomě omezují. Vládní průzkumy ve Velké Británii z roku 2009 ukázaly, že Britové snědli o 5 % méně masa než v roce 2005. Nicméně objem konzumovaného masa je nadále závratný: podle Vegetariánské společnosti

průměrný masožravý Brit sní během svého života přes 11 000 zvířat – 1 husu, 1 králíka, 4 krávy, 18 prasat, 23 ovcí a jehňat, 28 kachen, 39 krůt, 1 158 kuřat, 3 593 koryšů a 6 182 ryb.

Pro srovnání: Češi sní za rok 75,9 kg masa (podle zjištění ČSÚ z roku 2014). Nejvíce sníme vepřového – 40,7 kg na obyvatele a rok, dále 24,9 kg drůbežního, 7,9 kg hovězího, 5,4 kg ryb, 1 kg králíčího, 0,9 kg zvěřiny, 0,4 kg skopového a 0,1 kg telecího.

Několik skutečností: Zemědělská plocha tvoří podle FAO (organizace OSN pro výživu a zemědělství) přibližně 39 % zemské souše (49,116,227 km²). Z toho orná půda zabírá cca 14 milionů km², trvalé kultury přes 1,5 milionů km² a pastviny neuvěřitelných 33,5 milionů km². Jedna třetina celkové plochy orné půdy je navíc určena k dalšímu pěstování krmiva pro zvířata. Celkově tedy živočišná výroba zabírá více jak 2/3 celkové zemědělské plochy a přibližně 30 % zemské souše. Na 15 % emisí, které na Zemi způsobují globální oteplování, se z celé poloviny podílejí hospodářská zvířata a zemědělství.

(...[plné znění článku](#))

Autor: Jana Krátká

ZDRAVÉ SÁČKY, BOXY NA SVAČINY...

Měsíc září je tu, a s ním přichází i začátek nového školního roku. Všechny rodiče dětí školou povinných čeká mimo hledání nejvhodnější školní aktovky, penálu a sešitů, také příprava svačin a pití. Do čeho je však zabalit a nalít? Přinášíme Vám pár tipů.

Správný sáček je základ

Co můžeme použít mimo oblíbeného a bohužel tolik rozšířeného mikrotenového sáčku? Ekologickou alternativou je rozložitelný, kompostovatelný svačínový sáček, který je vhodný na přenos pečiva, ovoce, zeleniny či dětských svačinek. Přírodní svačínové sáčky jsou paropropustné - pečivo a ostatní potraviny

v nich mohou "dýchat", a vydrží nám tak déle čerstvé.

Základní výhodou tohoto sáčku je jeho skladnost a kompostovatelnost. Dostane-li se sáček na kompost, do prostředí, kde jsou přítomny aerobní bakterie a vlhkost, sáček "ZMIZÍ" - rozloží se (biodegraduje). Přednosti Mater-Bi bio - materiálu, který je 100% vyroben

z rostlin (z přírodního kukuřičného škrobu), včetně potisku jsou:

- *Kompletně kompostovatelný a biologicky rozložitelný v přírodě*
- *Určen pro pokrmy a nápoje od -20°C do +40°C*
- *Materiál je zdravotně nezávadný – neobsahuje žádné alergeny*
- *Netestován na zvířatech*
- *Není vyroben z materiálů živočišného původu – vhodný pro vegany*
- *Šetrný k životnímu prostředí – z obnovitelných přírodních zdrojů*
- *Je „Food Safe“ – certifikován pro přímý kontakt s potravinami i nápoji*
- *Kompostovatelný dle certifikátu EU - EN13432*
- *Neobsahuje těžké kovy, které by přecházely do půdy – zkompostovaná biomasa je čistá*
- *Garantovaná doba bio rozkladu v kompostu - do 12 týdnů*
- *Praktický, pevný, kvalitní, celosvětově rozšířený ekologický obal pro*

gastronomii, catering, festivaly i domácnost

- *Je vyroben v České republice*

Sáčky samozřejmě můžeme používat opakovaně a až nám doslouží, lze je uložit na kompost, do kompostéru nebo sběrné nádoby na bioodpad (hnědé popelnice).

Když nám sáčky vyhovují, ale chtěly bychom, aby nám sloužily déle, a nevalí nám větší pořizovací cena, tak je tu řešení látkové svačínové sáčky a ubrousky dvouvrstvé. Svrchní látka je z 100% bavlny a vnitřní látka nylonová s PU zátěrem, bez olova a ftalátů, atestovaná pro styk s potravinami. Lehká údržba - vnitřní látka je lehce otíratelná, celou kapsu je možné prát v pračce, bez aviváže. Kapsička je lehce uzavíratelná na suchý zip. Je šetrná k přírodě. Můžete si vybrat z několika designů různých barev a vzorů, koupit je můžete např. v malé manufaktuře v Brandýse nad Labem.

(...[plné znění článku](#))

Autor: Monika Haňurová

OCHOTA LIDÍ TŘÍDIT ODPAD ROSTE S VĚKEM

Nejvíce lidí, kteří pravidelně třídí odpad, je ve věkové skupině 54 až 65 let, naopak nejhůře jsou na tom mladí dospělí ve věku 18 až 26 let a 27 až 35 let. Největší rozdíly jsou u bioodpadu, oleje, ale i baterií nebo elektrozařízení. U běžných odpadů, jako jsou plasty, papír či sklo, nejsou rozdíly mezi věkovými skupinami tak zásadní. Vyplývá to z průzkumu neziskové organizace Ecobat.

Oleje třídí ve věkové kategorii 54 až 65 let pravidelně 58 procent respondentů,

zatímco lidé ve věku 18 až 26 let jen z 35 procent a ve věku 27 až 35 let z 42 procent. Důsledné třídění bioodpadu uvedlo 59 procent lidí mezi 54 až 65 lety, 46 procent lidí ve věku 18 až 26 let a 43 procent a ve věku 27 až 35 let. U baterií, textilu, kovů či elektrozařízení jsou rozdíly v ochotě pravidelně třídít na úrovni deseti a více procent.

"Na průzkumech a statistikách vidíme, že lidé ve vyšším věku mají už dost životních zkušeností, informací i času na to, aby odpad třídili důsledně

a pravidelně a byli dobrou inspirací pro mladší generace. Zajímavé je také sledovat sociální síť. Senioři se na nich aktivně zapojují a diskutují o tématech ekologie a třídění. Sdílejí si své poznatky a tipy," uvedl Petr Kratochvíl z organizace Ecobat, která se zabývá sběrem a recyklací baterií.

Vysoké procento pravidelných třídičů je podle Ecobatu také ve skupině 36 až 44 let. *"Je dobré vidět, když v rodinách jdou rodiče dětem příkladem. Pomáhá také*

osvěta ve školách a školkách," doplnil Kratochvíl.

Vedle věku hraje roli také velikost bydliště. "Obecně platí, že v čím menší obci lidé bydlí, tím poctivěji třídí. Naopak čím větší města, tím v nich lidé k recyklaci odevzdávají odpadu méně a větší část ho končí v popelnicích na směsný odpad," píše se ve zprávě.

Průzkum se uskutečnil v srpnu na vzorku 1 050 respondentů.

Článek převzat
z <https://www.tretiruka.cz>

Pro zlepšení orientace v pojmech, souvisejících s životním prostředím, jsme pro Vás připravili populárně naučný slovníček.

T Tetrapack

Neboli nápojový karton, je obecně obal vyrobený z kompozitních materiálů pro uchování tekutin.

Karton se skládá z několika vrstev. Vnitřní vrstva, chrání kvalitu produktu obsaženého uvnitř. Je většinou zhotovena z polyethylenu. Vnitřní vrstvy zajišťují zachování tvaru kartonu. Vnější vrstva zabraňuje navlhnutí celého kartonu a jeho následnému porušení, je také vyrobena z polyethylenu.

Již v roce 1915 si John van Wormer nechal v USA patentovat nápojový karton a již v roce 1930 se mléko začalo plnit do kartonů.

Nápojové kartony se dělí na **aseptické**, používané pro uchování trvanlivých výrobků a **neaseptické**, používané pro pasterizované výrobky. Rozdíl je v tom, že aseptické mají 6 vrstev (1 papír, 4 polyethylen, 1 hliník) a neaseptické mají jen 4 vrstvy (1 papír a 3 polyethylen).

Kartony na nápoje mají své výhody i nevýhody.

Výhody

- Do zavřeného kartonového obalu nemá přístup vzduch ani slunce, takže v něm některé vitamíny i celé tekutiny vydrží déle.
- Krabice je lehčí než skleněná láhev, ve kterých se nápoje (obvykle mléko) prodávalo dříve.
- Krabice jsou i mnohem skladnější a méně náchylnější k poškození či rozbití než skleněné láhve.

Nevýhody

- V kartonu nesmí být uskladněny sycené nápoje. To kvůli tlaku, který mohou tyto nápoje vyvinout.
- Vzhledem k tomu, že je karton neprůhledný, není možné pohledem zjistit, zda uskladněný nápoj neobsahuje plíseň.
- Složená vrstva kartonů je náročnější na výrobu.

Zdravé podzimní mlsání

Podzimní sychravé počasí s sebou přináší i omezení pohybových aktivit. Chutě na dobré jídlo však nemizí. Abychom si udrželi štíhlou linii, je vhodnější sáhnout po něčem výživném a zároveň málo kalorickém. Příroda nám na podzim vydává své plody, na kterých si můžeme sami pochutnat a využít jejich zdravotních výhod pro naše tělo, ale také je můžeme použít pro výrobu praktických dávků, například sušené ovoce.

Pod pojmem „křížaly“ se nám vybaví především usušená jablka, ale využít se dají nejrůznější druhy ovoce, a dokonce i zeleniny. Babičky sušily křížaly v troubě nebo v peci a také na sluníčku. Nám sice chybí pec, ale zato máme ústřední topení

a nejrůznější druhy sušiček. Kromě toho, že křížaly jsou úžasnou lahůdkou, jsou také velmi zdravé. Sušení je totiž jednou z nejstarších metod konzervace.

Odnímáním vody z plodů se potlačí činnost mikrobů, ale zůstává zachován velký podíl vitaminů. Hotové křížaly nemusíte nutně využít jen jako zdravé mlsání, ale navlékáním na nit z nich lze vytvořit vánoční řetězy, dají se použít jako přízdoba dárků, věnců i svícňů a darované v pěkné sklenici nebo úhledné krabičce mohou být i milým dárkem pro přátele.

Úžasným mlsáním pro zimní večery mohou být dýňová semínka. Nejenže mají velmi pozitivní vliv na hladinu cholesterolu, ale jsou i prevencí proti zánětům močových cest a prostaty. Obsahují zinek a vitaminy A, D, B1, B2, B6 a E, jsou v nich přírodní hormonálně účinné látky a další složky, které zpomalují stárnutí a působí proti degenerativním procesům. Ani minerální látky, selen, draslík, vápník, fosfor, hořčík, měď, mangan a železo nejsou pozadu se svými léčivými účinky. Působí pozitivně na kvalitu vlasů a nehtů. Každé semínko se dá využít. Dětem se mohou hodit pro nalepení obrázku, či navlečení náhrdelníku pro babičku, trpělivější z nich dokáží rovněž utvořit vánoční řetěz na stromeček, který mohou kombinovat se sušenými křížalami nebo ořechy.

DOBŘÝ TIP

Podzimní počasí přímo vybízí vyrazit do lesa na houby. Co ale dělat, když zrovna nejste odborníkem na houby? Pomůže Vám [aplikace NA HOUBY](#).

Zmíněná aplikace nabízí podrobnou databázi více jak 200 druhů hub s jejich charakteristickými znaky. Pokud uživatel zabere houbu mobilním fotoaparátem, aplikace dokáže sama určit její druh.

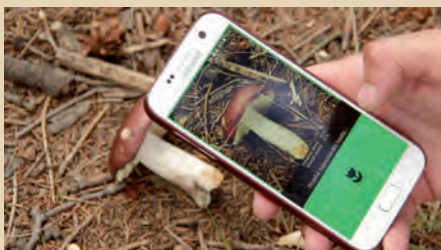
Specialitou je sofistikovaný klíč k určení druhu houby podle viditelných znaků, tedy experimentální funkce pro optické

rozpoznávání hub. Když na úlovek v lese zamíříte fotoaparátem v mobilu, aplikace pomocí neuronové sítě hádá, o jaký druh houby by mohlo jít.

Výhodou je, že rozpoznávání běží i v offline režimu, takže se dá aplikace použít i v hlubokých lesích, kde pokrytí internetem často neexistuje.

Aplikace má trochu nevýhodu v tom, že je docela objemná. Je to tím, že je k dispozici off-line, takže obsahuje spoustu obrázků hub, ale hlavně proto, že systém neuronového učení je přímo v aplikaci. Po rozbalení v telefonu zabere zhruba 100 MB paměti.

Je třeba zdůraznit, že na výsledky rozpoznávání rozhodně nelze stoprocentně spoléhat – je to jen zajímavá a užitečná pomůcka.

Nezapomínejme na šípky

Občas postaváme před regály s biopotravinami a přemítáme, zvažujeme a počítáme, a nakonec sáhneme po produktu bez označení BIO jen pro to, abychom tolik nezatížili vlastní peněženku. Některé BIO však máme na dosah ruky, stačí vyjít o slunečném podzimním víkendu do přírody a vlastními silami nasbírat do košíku či do sáčku potřebné množství červených zrajících plodů – šípků.

Vybereme-li vhodnou lokalitu, pak si můžeme být jisti, že hotový výrobek bude skutečně BIO. Nevybírat tedy zahrádku prohojenou umělými hnojivy nebo ovocný sad, kde jsou sice mezi stromy krásné vzrostlé šípkové keře s bohatou nasadou plodů, ale je zde také riziko, že během roku prošly nejen hnojením, ale i vápněním a chemickými postřiky proti škůdcům a chorobám. Jisté je ve vašem okolí spousta míst, kde je jistota, že k výše zmíněným úkonům nedošlo.

Právě nyní, kdy jsou šípky ještě pevné a tvrdé, je nevhodnější doba pro jejich sklizeň na léčivý čaj. V době, kdy začínají měknout, mění se obsah vitamínu C na formu, která je špatně přístupná pro lidský organizmus. V případě sběru šípků pro výrobu likérů, vína či marmelád se naopak čeká se sklizní až do prvních mrazíků, jež odeberou plodům jejich kyselost a dodají na sladkosti.

Kromě vitamínu C, ale také vitamínů B1 a B2, jsou šípky zdrojem karotenoidů, tříslovin, kyseliny nikotinové, organických kyselin, pektinu a cukru. A co více? Dužnaté oplodí šípku v sobě ukrývá i

vápník, draslík, hořčík, železo, fosfor, síru a sodík. Není už to samo o sobě důvodem zaběhnout - zvláště v případě potřeby doplnit nedostatek vitamínů a zdravý prospěšných prvků - do přírody místo do lékárny?

Máme-li natrháno potřebné množství červených plodů, je důležité plody omýt, odstopkovat a odbubáčekovat. Vyčištěné a osušené plody pak sušíme rozložené na sítu, v lísce či na plechu a to buď při pokojové teplotě (což trvá samozřejmě i několik dní) nebo v sušičce či v troubě při teplotě do 60 °C. Trouba musí být pootevřená a teplotu třeba hlídat, neboť při vyšších teplotách dochází ke ztrátě vitamínu C.

Plody jsou řádně usušeny a zbývá pouze uvařit čaj, k čemu je takový čaj dobrý? Zesiluje imunitní schopnosti, působí preventivně proti rýmám a nachlazení, snižuje hladinu cholesterolu, působí preventivně proti rakovině, v boji s únavou, pomáhá při zánětech žlučníku, žaludku i na afty. Navíc ani jeho dlouhodobé užívání nemá negativní a vedlejší účinky.

Ve Spolaně Neratovice chovají včely, výbornou kvalitu medu potvrdily laboratorní testy

Spolana Neratovice, tradiční petrochemický výrobce patřící do skupiny Unipetrol, začala ve svém areálu chovat včely. Ve spolupráci s místními nadšenci ze Svazu českých včelařů instalovala v místech původní výroby čokolády a sacharinu tři úly s roji včel medonosných. Vysokou kvalitu a výbornou chuť stočeného medu nedávno potvrdila akreditovaná laboratoř Výzkumného ústavu včelařského.

„O kvalitě životního prostředí uvnitř a okolo našeho areálu koluje řada mýtů a pověr, které mají svůj původ v padesátých a šedesátých letech minulého století, kdy se v tehdejší Československu při průmyslové a zemědělské výrobě na životní prostředí moc nehlédlo. Dnes je ale situace zcela jiná. Dnešní Spolana s přehledem splňuje všechny emisní limity a vliv její výroby na okolí je minimální,” řekl Miroslav Falta, místopředseda představenstva společnosti Spolana, a dodal: *„Do modernizace areálu a ochrany životního prostředí každoročně investujeme desítky milionů Kč.”*

S nápadem chovat včely přišli včelaři z místní včelařské organizace. Nápad poté podpořilo i vedení závodu. *„Řekli jsme si, že když v okolí našeho závodu zdárně prospívá řada rostlinných i živočišných druhů, tak proč nezkusit chov včel,”* vysvětlil Miroslav Falta. Na jaře letošního roku došlo k instalaci tří včelích úlů, které zapůjčil předseda místního svazu včelařů v Libiři. Ten se také o včely ve Spolaně ve spolupráci s jejími zaměstnanci stará a vyrobený med stáčí.

Kvalitu medu ze Spolany Neratovice potvrdila akreditovaná laboratoř Výzkumného ústavu včelařského. *„Kvěťový med ze Spolany Neratovice nejen splnil všechny požadavky na kvalitu, ale také jej hodnotíme vysoko z hlediska stránky senzorické, neboli chuťové,”* řekl Ing. Dalibor Titěra, CSC., jednatel a současně vedoucí výzkumu a zkušební laboratoře Výzkumného ústavu včelařského, a dodal: *„Trend opětovného sblížení průmyslu a přírody nás velmi těší. Rádi bychom, aby příklad Spolany následovaly i další průmyslové závody.”*

„V příštím roce chceme počet úlů rozšířit. Do velkovýroby medu se ale pouštět nehodláme. Naše výrobní zaměření je přece jen trochu jiné. Vyrobený med se stane vhodným dárkem pro firemní partnery a pracovní návštěvy,” uzavřel s úsměvem Miroslav Falta.

Spolana je v podpoře okolního životního prostředí velmi aktivní. Ve spolupráci s neratovickou organizací Českého rybářského svazu již čtvrtým rokem vysazují do Labe různé druhy ryb (např. kapry, štiky nebo candáty) a ve spolupráci s neziskovou organizací ALKA Wildlife se stará o sokola stěhovavého pravidelně hnízdícího v areálu Spolany. Nyní na seznam podporovaných druhů tohoto chemického závodu přibýly také včely.

Okolí výrobního areálu, zejména dočišťovací nádrž, je i vyhledávaným útočištěm řady chráněných a ohrožených živočišných druhů. Čistotu areálu potvrzuje přítomnost vydry říční, čírky obecné, ledňáčka říční nebo pstruha obecného, tedy živočichů vysoce citlivých na kvalitu životního prostředí.

© www.pixabay.com

EKOLOGICKÉ CENTRUM NABÍZÍ

Ekologické centrum Kralupy nad Vltavou nabízí výukové programy, semináře "na míru" s tématy:

- biopotraviny, krajina, průmysl, zdraví a životní prostředí, voda, půda, odpady, biodiverzita, obnovitelné energie, klimatické změny a další.

VÝUKOVÉ PROGRAMY PRO ŠKOLY

- samotná výuka probíhá ve škole, v učebně s možností promítání na stěnu, plátno či interaktivní tabuli (pokud není uvedeno jinak),
- možnost konání programu kdykoli během roku, v dopoledních i odpoledních hodinách (např. pro družinu či odpolední vyučování).

V rámci programů pracují lektorky ECK s vhodnými demonstračními pomůckami (se kterými pracují i samotní posluchači), aby byl zesílen efekt předávaných informací. Všechny programy jsou koncipovány v délce 90 minut, lze je ale dle potřeby zkrátit na 45 minut s vynecháním některých aktivit.

VYDALI JSME

Brožura o projektu.
[Ke stažení zde.](#)

Série letáčku o správném třídění a odpadech, o vodstvu a o přírodě na Kralupsku.

Ke stažení na webových stránkách ekocentra.

POZVÁNKY, AKCE

20. 10. 2018

DOTEKY STROMŮ

Praha 10 - Hostivař, SEV Toulcův dvůr

Informativní a hravé setkání s některými, dnes již, méně známými stromy v areálu Toulcova dvora. Čeká vás dobrodružné putování. Za stromy se vydáte s mapkou v ruce, prohlédnete si je a získáte informace. Po návratu do místnosti na vás budou čekat další "stromové" aktivity a ochutnávka.

[Více informací](#)

25. 10. 2018

SEMINÁŘ AKTUÁLNÍ OTÁZKY ŘÍZENÍ SKLÁDEK 2018

Praha

Letošní ročník bude monotematicky zaměřen na skládkový plyn. Jeho cílem je pomoci provozovatelům a pracovníkům státní správy zorientovat se v problematice vzniku, vývoje produkce a monitoringu skládkového plynu.

[Více informací](#)

31. 10. 2018

KRAJSKÁ KONFERENCE EVVO 2018 PRO FIRMY A VEŘEJNÝ SEKTOR

Praha 6 - Dejvice, Národní technická knihovna

[Více informací](#)